

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUTORIŲ TEISIŲ IR GRETUTINIŲ TEISIŲ ĮSTATYMO NR. VIII-1185
2, 20, 20¹, 25, 31, 32, 63, 75 STRAIPSNIŲ IR 3 PRIEDO PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2018 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 15 dalimi:

„15. Įgaliotasis subjektas – juridinis asmuo ar kitas subjektas, kuris nesiekdamas pelno teikia naudos gavėjams švietimo, mokymo, adaptuoto skaitymo ar susipažinimo su informacija paslaugas, įskaitant viešąsias įstaigas arba kitą juridinio asmens teisinę formą turinčias ne pelno organizacijas, kurios vykdomas minėtų paslaugų teikimas naudos gavėjams yra viena iš pagrindinių jos veiklos sričių, institucinių įsipareigojimų ar dalis jos viešojo intereso uždavinių (pvz., visų tipų bibliotekos, švietimo įstaigos, kitos ne pelno organizacijos).“

2. Buvusias 2 straipsnio 15–31 dalis atitinkamai laikyti 16–32 dalimis.

3. Papildyti 2 straipsnį nauja 33 dalimi:

„33. Naudos gavėjas – aklašis; turintis regėjimo sutrikimą, kurio neįmanoma sumažinti ir kuris dėl to nepajėgia skaityti spausdintų kūrinių iš esmės taip, kaip tokio sutrikimo neturintys asmenys; turintis suvokimo negalią ar skaitymo sutrikimų ir dėl to nepajėgiantis skaityti spausdintų kūrinių iš esmės taip, kaip tokios negalios ar sutrikimų neturintys asmenys; dėl fizinės negalios nepajėgiantis laikyti ar vartoti leidinio arba sutelkti žvilgsnio ar judinti akių taip, kaip to paprastai reikėtų norint skaityti.“

4. Buvusias 2 straipsnio 33–37 atitinkamai laikyti 34–38 dalimis.

5. Papildyti 2 straipsnį nauja 39 dalimi:

„39. Prieinamos formos kopija – alternatyviu būdu ar forma pateikta kūrinio ar kito objekto kopija, suteikianti galimybę naudos gavėjui susipažinti su kūriniu ar kitu objektu taip, kaip su juo susipažintų negalios neturintis asmuo, taip pat nepažeidžianti kūrinio ar kito objekto vientisumo.“

6. Buvusias 2 straipsnio 39–43 dalis atitinkamai laikyti 40–46 dalimis.

2 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20 straipsnio 7 dalies 2 punktą ir išdėstyti jį taip:

„2) kai tuščios laikmenos ir įrenginiai yra įsigyti ~~neįgalių žmonių~~ **neįgaliųjų** reikmėms;“

3 straipsnis. 20¹ straipsnio pakeitimas

Pakeisti 20¹ straipsnio 6 dalies 2 punktą ir išdėstyti jį taip:

„2) kai reprografijos įrenginiai yra įsigyti ~~neįgalių žmonių~~ **neįgaliųjų** reikmėms;“

4 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 25 straipsnį ir išdėstyti jį taip:

„25 straipsnis. Kūrinių ar kitų objektų panaudojimas ~~neįgaliams~~ **neįgaliams** žmonėms skirtais būdais

1. Be kūrinio autoriaus ar kito šio kūrinio autorių teisių subjekto leidimo ir be autorinio atlyginimo, tačiau nurodžius, jei tai įmanoma, naudojamą šaltinį ir autoriaus vardą, ~~Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintiems fiziniais ir juridiniams asmenims, atstovaujantiems neįgalių~~

žmonių interesams, leidžiama nekomerciniais tikslais, teisėtai išleistą ar viešai paskelbtą kūrinių atgaminti, išleisti, adaptuoti ir viešai skelbti, įskaitant padarymą viešai prieinamų kompiuterių tinklais (internete), jeigu tuo kūriniu galės naudotis ir prieigą prie jo turės tik neįgalieji neįgalūs žmonės, kiek tai pateisinama konkrečia negalia. Išskyrus atvejus, kai tie kūriniai buvo specialiai sukurti šiam tikslui.

2. Lietuvos Respublikoje įsteigtiems įgaliotiesiems subjektams leidžiama šio straipsnio 1 dalyje nustatyto apribojimo tikslais atgaminti kūrinius ar kitus objektus padarant prieinamos formos kopijas galima atgaminti, išleisti, adaptuoti bei viešai jas skelbti, įskaitant padarymą viešai prieinamomis kompiuterių tinklais (internete), platinti bei teikti panaudai naudos gavėjams ar kitiems įgaliotiesiems subjektams visose Europos Sąjungos valstybėse narėse. Lietuvos Respublikoje esantys naudos gavėjai ir įgaliotieji subjektai gali gauti prieinamos formos kopijos kūrinius iš bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje įsisteigusio įgaliotojo subjekto. kūrinių garsinę versiją (taip pat ir elektroninės formos) ir versiją Brailio raštu. Siekiant tikslo, nurodytą šioje straipsnio dalyje, įgaliotajam subjektui leidžiama atgaminti šių kūrinių ar kitų objektų prieinamos formos kopijas – knygų, žurnalų, laikraščių, periodinių leidinių ar kito pobūdžio rašto, ženklų, įskaitant natas, formos kūrinių ir susijusių iliustracijų bet kokiaje laikmenoje, įskaitant garso formą (pvz., garso knygos) ir skaitmeninę formą.

3. Negalioja sutartys, trukdančios atlikti šio straipsnio 2 dalyje nurodytus veiksmus.

~~3. Intelkto ir skaitymo sutrikimų turinčių asmenų poreikiams leidžiama atgaminti, išleisti, adaptuoti ir viešai skelbti, įskaitant padarymą viešai prieinamų kompiuterių tinklais (internete), specialiai pritaikytus jiems kūrinius. Kūrinių pritaikymas intelekto ir skaitymo sutrikimų turintiems asmenims reiškia kūrinių perdirbimą supaprastinant leksiką, gramatiką ir (ar) morfologiją, sutrumpinant tekstą, t. y. tokiu būdu, kad kūriniai taptų suvokiami tokių sutrikimų turintiems asmenims.~~

4. Įgaliotasis subjektas, įsisteigęs Lietuvos Respublikoje ir užsiimantis šio straipsnio 2 dalyje numatyta veikla, laikydamasis galiojančių asmens duomenų tvarkymo taisyklių, turi:

1) užtikrinti prieinamos formos kopijų platinimą, viešą paskelbimą ar prieigą prie jų tik naudos gavėjams ar kitiems įgaliotiesiems subjektams;

2) imtis tinkamų priemonių atgrasyti nuo prieinamos formos kopijų atgaminimo, platinimo, viešo paskelbimo ar padarymo viešai prieinamų neturint tam leidimo;

3) kruopščiai tvarkyti kūrinius ar kitus objektus ir jų prieinamos formos kopijas, fiksuojant tvarkomąjį darbą (duomenų rinkimas, įrašymas, rūšiavimas, saugojimas ir kt.);

4) savo interneto svetainėje ar kitais viešą prieigą užtikrinančiais būdais skelbti ir atnaujinti informaciją apie šios dalies 1–3 punktuose numatytą įsipareigojimų vykdymą;

5) naudos gavėjų, kitų įgaliotųjų subjektų ar teisių turėtojų prašymu pateikti informaciją, kokias prieinamos formos kopijas ir formas jis turi, taip pat įgaliotųjų subjektų, su kuriais jis keitėsi prieinamos formos kopijomis pavadinimus ir kontaktinius duomenis.

5. Vyriausybės įgaliota institucija savo interneto svetainėje viešai skelbia Lietuvos Respublikoje įsisteigusiu įgaliotųjų subjektų, užsiimančių šio straipsnio 2 dalyje numatyta veikla, sąrašus. Šią informaciją Vyriausybės įgaliotos institucija taip pat teikia Europos Komisijai – viešam skelbimui centriniame informaciniame punkte.

6. Vyriausybės įgaliota institucija nustato tvarką, numatančią kūrinių ar kitų objektų prieinamos formos kopijomis aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labui keitimąsi pagal Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentą (ES) 2017/1563 dėl Sąjungos ir trečiųjų šalių tarpvalstybinio keitimosi autorių ir gretutinių teisių saugomų tam tikrų kūrinių ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis aklų, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labui.“

Papildyti 31 straipsnio 1 dalį 4 punktu:

„4) jeigu nekomerciniais tikslais naudojama taip, kaip nurodyta šio Įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje.“

6 straipsnis. 32 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 32 straipsnio 1 dalį ir išdėstyti ją taip:

„1. Teisėtas duomenų bazės ar jos kopijos naudotojas be autoriaus arba kito autorių teisių subjekto leidimo turi teisę atlikti šio Įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytus veiksmus, jei šie veiksmai reikalingi tam, kad teisėtas duomenų bazės naudotojas galėtų sužinoti duomenų bazės turinį ir juo tinkamai naudoti. **Įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje nurodytais atvejais nekomerciniais tikslais teisėtas duomenų bazės ar jos kopijos naudotojas be autoriaus arba kito autorių teisių subjekto leidimo turi teisę atlikti šio Įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 1, 5 ir 8 punktuose nurodytus veiksmus.“**

7 straipsnis. 63 straipsnio pakeitimas

Papildyti 63 straipsnio 1 dalį nauju 4 punktu:

„4. Duomenų bazė perkeliama ir naudojama nekomerciniais tikslais šio Įstatymo 25 straipsnio 2 dalyje numatytos išimties atveju.“

8 straipsnis. Įstatymo 75 straipsnio pakeitimas:

Pakeisti 75 straipsnio 1 dalį ir išdėstyti ją taip:

„1. Kai autorių teisių, gretutinių teisių ir *sui generis* teisių subjektų taikomos techninės apsaugos priemonės šių teisių naudotojams trukdo pasinaudoti autorių teisių, gretutinių teisių ir *sui generis* teisių apribojimais, numatytais šio Įstatymo 20 straipsnio 1 dalyje, 20¹ straipsnio 1 dalyje, 22 straipsnio 1 dalies 1 punkte, 25 **straipsnyje** ~~straipsnio 1 dalyje~~, 27 straipsnyje, 29 straipsnio 1 dalies 2 punkte, 58 straipsnio 1 dalies 4, 5, 7, 8, 9 punktuose ir 2 dalyje ir 63 straipsnio 1 dalyje, teisių naudotojams turi būti sudarytos sąlygos ar suteiktos tinkamos priemonės (pvz., dekodavimo prietaisai ir kitos), leidžiančios pasinaudoti teisėtai prieinamais autorių teisių, gretutinių teisių ar *sui generis* teisių objektais tiek, kad teisių naudotojai turėtų nekomercinės naudos iš jų interesais numatytų autorių teisių, gretutinių teisių ir *sui generis* teisių apribojimų.“

9 straipsnis. Įstatymo 3 priedo pakeitimas

Papildyti Įstatymo 3 priedą 12 punktu ir 13 punktu:

„12. 2017 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1564 dėl aklių, regos sutrikimų ar kitų spausdinto teksto skaitymo negalių turinčių asmenų labai leidžiamų tam tikrų būdų naudoti tam tikrus autorių teisių ir gretutinių teisių saugomus kūrinius ir kitus objektus, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2001/29/EB dėl autorių teisių ir gretutinių teisių konformacinėje visuomenėje tam tikrų aspektų suderinimo (OL 2017 L 242, p. 6).

13. 2017 m. rugsėjo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1563 dėl sąjungos ir trečiųjų šalių tarpvalstybinio keitimosi autorių ir gretutinių teisių saugomų tam tikrų kūrinių ir kitų objektų prieinamos formos kopijomis aklių, regos sutrikimų ar kitą spausdinto teksto skaitymo negalią turinčių asmenų labai (OL 2017 L 242, p. 1). “

10 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis Įstatymas įsigalioja nuo 2019 m. sausio 1 d.

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija iki šio įstatymo įsigaliojimo priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Respublikos Prezidentas

Liana Ruokytė-Jonsson
LėR Kultūros niūnė
JėR 2018.11.07